

РАЗПОРЕЖДАНЕ

№ 154278

гр. София, 07.12.2023 г.

СОФИЙСКИ РАЙОНЕН СЪД, 41 СЪСТАВ, в закрито заседание на седми декември през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: МАРИЯ ЕМ. МАЛОСЕЛСКА

като разглежда докладваното от МАРИЯ ЕМ. МАЛОСЕЛСКА Частно гражданско дело № 20231110163040 по описа за 2023 година

и за да се произнесе, взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 417 ГПК.

Образувано е по заявление на [*****], с което се иска издаване на заповед за изпълнение въз основа на документ - извлечение от счетоводните книги на банката, поради неизпълнение на задълженията на длъжника А. Д. Б. по договор за кредит № [*****] г.

Заявителят се позова на настъпила за вземанията по договора за кредит предсрочна изискуемост, като твърди, същата е настъпила, считано от 01.11.2023 г.

За да разпорежи издаване на заповед за изпълнение, съдът следва да установи настъпила изискуемост на вземанията, вкл. при условията на чл. 418, ал. 3 ГПК.

Когато се твърди изискуемостта да е предсрочно настъпила и да касае вземане по банков кредит, то съобразно задължителното разрешение, дадено в т. 18 от ТР 4/2013 г. на ОСГТК на ВКС, настъпването ѝ следва да бъде доказано чрез документ, удостоверяващ получаване от длъжника на изявление на банката за обявяване на предсрочната изискуемост. Такъв е представен по делото и от съдържанието на отправените изявления на банката до длъжника е видно, че и е предоставен срок, в който доброволно да бъдат погасени всички просрочени задължения по договора. Изрично в поканата се реферира към правото на банката да обяви вземанията за предсрочно изискуеми. Ето защо и съдът приема, че предсрочната изискуемост е била надлежно обявена на длъжника с изтичане на предоставения ѝ срок, който пък тече след изтичането на двуседмичния срок по чл. 47 ГПК или считано от 10.10.2023 г., а не както сочи заявителят от 01.11.2023 г. Следва да се подчертае, че с мотивите на Тълкувателно решение № 3/27.03.2019 г. по тълк.д. №3/2017 г. ОСГТК, ВКС, подробно е изяснена правната характеристика на правото вземанията по договор за кредит да се обявят за предсрочно изискуеми. Съгласно същите предсрочната изискуемост на вземането по договор за заем за потребление или за кредит, уредена в нормите на чл.71 ЗЗД и чл.432 ТЗ, представлява преобразуващо право на кредитора за изменение на договора и, за разлика от общия принцип по чл.20а, ал.2 ЗЗД, настъпва с волеизявление само на едната от страните. Волеизявлението следва да достигне до насрещната страна, но не се нуждае от приемане и същото поражда действие, ако са били налице обективните предпоставки за предсрочната изискуемост, уговорени в договора или предвидени в закона. Договорът се изменя в частта за срока за изпълнение на задължението за връщане на предоставената парична сума, като се преобразува от срочен в безсрочен. При настъпване на предсрочна изискуемост отпада занапред действието на погасителния план, ако страните са уговорили заемът/кредитът да се връща на вноски. Уговорената в договора лихва е възнаграждение за предоставянето и ползването на паричната сума за срока на договора. Предсрочната изискуемост има гаранционно – обезпечителна функция съгласно

чл.71 ЗЗД, независимо че съдържа и елемент на санкция. Изменението на договора поради неизправност на заемополучателя има за последица загуба на преимуществото на срока при погасяване на задължението (чл.70, ал.1 ЗЗД) за длъжника. Упражненият избор от кредитора да иска изпълнението преди първоначално определения срок поради съществуващия за него риск преустановява добросъвестното ползване на паричната сума от длъжника, поради което уговореното възнаграждение за ползване за последващ период - след настъпване на предсрочната изискуемост, не се дължи. С волеизявлението за обявяване на предсрочна изискуемост кредиторът иска изпълнение веднага на основното задължение по договора - за връщане на заетата парична сума и поставя длъжника в забава, поради което по правилото на чл.79, ал.1 ЗЗД искането за изпълнение може да се кумулира с искане за обезщетение за забавата. Със същото Тълкувателно решение ВКС дава отговор, че размерът на вземането при предсрочна изискуемост по договор за заем/кредит следва да се определи в размер само на непогасения остатък от предоставената по договора парична сума (главницата) и законната лихва от датата на настъпване на предсрочната изискуемост до датата на плащането. Като съобрази даденото задължително тълкуване, съдът приема, че искането за издаване на заповед следва да се отхвърли в частта относно претенцията на заявителя за договорна лихва за периода 11.10.2023 г. - 31.10.2023 г. и за сумата над 1614,48 лева до пълния размер от 1680,84 лева.

Съдът приема, че следва да отхвърли заявлението за издаване на заповед за изпълнение и в частта относно мораторната неустойка, претендирана като лихва за забава на основание раздел II, т. 14 от договора за кредит в размер на сумата 624,63 лева, начислена за периода 10.03.2022 г. – 31.10.2023 г., доколкото това вземане произтича от нищожна по смисъла на чл. 26, ал. 1, пр. 1 ЗЗД, вр. чл. 33, ал. 1 и ал. 2 ЗПК клауза от договора за кредит. Съображенията за това са следните:

Видно е от посочената клауза, че плащания, дължими, но неизвършени в срок поради недостиг на авоар по разплащателната сметка на кредитополучателя в банката се отнасят в просрочие и се олихвяват с договорения съгласно раздел II, т. 4 лихвен процент плюс наказателна надбавка в размер на законната лихва, считано от деня, следващ датата на падежа на съответната вноска, независимо от това дали падежът е в неработен ден.

Следователно от една страна, кредиторът въз основа на посочената клауза начислява мораторна неустойка в размер на 0,1851 % плюс договорна надбавка в размер на 10.2149 пункта плюс размера на законната лихва, с която се олихвяват всички просрочени по договора за кредит вземания, формирани като сбор от главница и договорна лихва, видно от погасителния план. Ето защо и съдът приема, че с тази клауза е нарушена императивната забрана на получател на потребителски кредит да се начислява единствено лихва за забава в размер на законната върху просрочените вземания /чл. 33, ал. 1, вр. ал. 2 ЗПК/. В случая с договора за кредит е уговорена дължимостта на мораторна неустойка в размер, надвишаващ законната лихва с 10,4 %. На основание чл. 411, ал. 2, т. 2 ГПК заявлението в тази част следва да бъде отхвърлено.

Разноските следва да се редуцират съобразно уважената и отхвърлената част от заявлението, като претенцията на заявителя се отхвърли за сумата над 287,03 лева до сумата 300,85 лева за държавна такса и за сумата над 95,41 лева до сумата от 100 лева - юрисконсултско възнаграждение, определено от съда по реда на чл. 78, ал. 8 ГПК.

РАЗПОРЕДИ:

ОТХВЪРЛЯ заявление, вх. № [*****]г., подадено от [*****], ЕИК [*****], срещу А. Д. Б., в частта, в която се иска издаване на заповед за изпълнение на парично задължение по чл. 417 ГПК въз основа на извлечение от счетоводните книги на банката за договорна лихва за периода 11.10.2023 г. - 31.10.2023 г. в размер на сумата над 1614,48 лева до сумата от 1680,84 лева, както и за наказателна лихва (мораторна неустойка), дължима на основание Раздел II, т. 14 от договор за банков кредит № [*****] г. за

периода 10.03.2022 г. - 31.10.2023 г. в размер на сумата 624,63 лева, както и в частта за разносните за сумата над 287,03 лева до сумата 300,85 лева за държавна такса и за сумата над 95,41 лева до сумата от 100 лева - юрисконсултско възнаграждение, определено от съда по реда на чл. 78, ал. 8 ГПК.

Разпореждането може да бъде обжалвано с частна жалба пред Софийски градски съд в едноседмичен срок от връчване на препис на заявителя.

Съдия при Софийски районен съд: _____